

הטרגדיה של יהדות סלובאקיה, תעודות וצלומים, ברטיסלבה 1949, בהוצאת המועצה לדוקומנטציה ליד מרכז הקהילות היהודיות בסלובאקיה.
דו"ח על מחנות עבודה יהודיים מיום 30.6.1943, חוברת בהוצאת המשרד המרכזי למחנות עבודה יהודיים, ברטיסלבה, יולי 1943.
כתב אישום של התביעה בפרשוב מ-22.6.43, מס' 57/294/43/19.
נפלו בעבור החופש, ברטיסלבה 1945, הוצ' סלובאקית לספרות פוליטית.
הוצ' עולמנו 1956, תל-אביב, ישראל.
רשימות סטאטיסטיקות של משרד הפנים, מחלקה 14 (על היהודים) מהשנים 1939—1944.

עברית: אלי בן צבי

הפרקליטות הממלכתית מאשימה

לסיכום על חלקם של היהודים במרד הסלובאקי, מצורף תרגומה של התעודה „הפרקליטות הממלכתית בפרשוב מגישה כתב-אישום” מתאריך 22.6.1943. בתעודה זו מוגשים שמות חברי קבוצה פרטיזאנית סלובאקית, עם נתונייהם האישיים ופרטי האשמה נגד כל אחד ואחד מהם, כפי שהוגשו לבית-המשפט ע"י הפרקליטות הממלכתית בסלובאקיה.
בשנת 1942 בחודשי האביב, התארגנה קבוצת התנגדות, למעשה קבוצת פרטיזאנים, ראשונה, אם כי מונח זה לא היה עדיין נהוג בסלובאקיה ועל כן לא הופיע בכתב-אישום זה. קבוצה זו אשר מנתה 25 איש, כללה 18 יהודים.
התעודה המובאת נמצאת בארכיון בית-המשפט בפרשוב והעתקה בארכיון „מורשת”, D.2.512.

בית המשפט המחוזי בפרשוב
הגיע 22.6.1943

לבית המשפט המחוזי
לכבוד השופט החוקר בפרשוב

הפרקליטות הממלכתית בפרשוב מגישה כתב אישום נגד:

1. שמואל לנדאו. נולד 3.11.1905 במוקאצ'ב. אזרחות מדינית בלתי ברורה. גר במיכאלובצה, רח' קפיטולסקה מס' 12. נשוי, מקצוע — סנדלר. הדת יהודית, הלאום יהודי, ללא רכוש, בלי עברות קודמות, במעצר החקירה מ-11.4.42 עד 17.4.43. בזמן הזה חופשי.
2. רוזליה לנדאו. שם תהורים מרקוביץ, נולדה ב-4.2.1914 במיכאלובצה, אזרחות מדינית בלתי ברורה, גרה במיכאלובצה, רח' קפיטולסקה מס' 12. נשואה. עקרת בית. דת יהודית. ללא רכוש. בלי עברות קודמות. במעצב חקירה מ-11.4.1942 עד 5.3.1943, בזמן הזה חופשית.
3. איזידור איצקוביץ. נולד ב-14.12.1906 בהאטאלוב. אזרח המקום, גר בהומנה, רח' „הלינקובה גרדה” מס' 60. נשוי, מקצוע עוזר חייט, דת יהודית, ללא רכוש, נענש בעבר, במעצר חקירה מ-11.4.42 בבית הסוהר של בית המשפט המחוזי בפרשוב.

הפרקליטות הממלכתית מאשימה

4. יעקב חבר. נולד ב-1.1.1922 במודרה על צ"ר. אזרחותו וכתובתו בהומנה, רווק, לשעבר סטודנט, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-11.4.42 עד 17.4.43. בזמן הזה חופשי.
5. אנטון וינקלר (קטין). נולד ב-22.4.1925 בהומנה, אזרח וגר בהומנה, רח' הלינקובה מס' 3, רווק, מקצוע — עוזר חייט, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-11.4.42 עד 17.5.43. בזמן הזה חופשי.
6. עמנואל מנדל. נולד ב-28.11.1906 בקמניץ, אזרח וחזי. גר בהומנה רח' הלינקובה מס' 35, רווק, מקצוע — עוזר חייט, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-11.4.42 עד 17.5.43. בזמן הזה חופשי.
7. לדיסלב לאוטש (קטין), "וידויק". נולד ב-27.5.1924 בדברצ'ין, הונגאריה. אזרחות בלתי ברורה. גר בהומנה רח' הלינקובה מס' 8, רווק, מקצוע — עוזר בחנות. דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-11.4.42 עד 12.6.43. בזמן הזה חופשי.
8. אלברט כ"ץ. נולד ב-21.2.1922 בוולי, אזרחות מדינית בלתי ברורה. גר במיכאלובצה, רח' הוללו, מס' 47, רווק, מקצוע — וולקניזטור, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-11.4.42 עד 12.8.42. בזמן הזה חופשי.
9. מרסין כ"ץ. נולד ב-1.2.1916 בהרקצ'י, הונגריה. אזרח המקום. גר במיכלובצה רח' שטפניק מס' 53, רווק, מקצוע — עוזר חייט, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-11.4.42 עד 12.6.42. בזמן הזה חופשי.
10. שמעון וינקלר. נולד ב-27.3.1914 בהומנה. אזרח המקום. גר ברח' הרנצורסקה מס' 106, נשוי, מקצוע — צבע, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-11.4.42 עד 17.5.43. בזמן הזה חופשי.
11. פרידננד קליין. נולד ב-24.2.1916 בהומנה. אזרח המקום. גר במדוילבורצה, רח' דוכנביצ'ובה, רווק, מקצוע — מורה, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-11.4.42 עד 13.3.43. בזמן הזה חופשי.
12. וויטק קליין. נולד ב-21.11.1915 במלצ'צה. אזרח לינץ בהונגריה. גר בווינה מס' 148, מקצוע סוחר עצים, רווק, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-13.4.42 עד 17.5.1943. בזמן הזה חופשי.
13. פרידה פלדמן. נולדה ב-2.6.1920. בוינה, אזרחית ותושבת המקום. מס' 148, רווקה, מקצוע — חקלאית, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-13.4.42 עד 17.5.43. בזמן הזה חופשית.
14. איזק ברנד-פראגר. נולד ב-3.11.1902 במיכאלובצה. אזרח ותושב המקום. מקצוע — רפד, רווק, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-16.4.42 עד 17.4.43. בזמן הזה חופשי.
15. ארנס ליפקוביץ'. נולד ב-22.6.1907 במיכאלובצה. אזרח. גר ברח' "הטלר" מס' 33, רווק, מקצוע — עוזר קצב, דת יהודית, ללא רכוש, בלי עברות קודמות. במעצר תקירה מ-16.4.42. בבית הסוהר של בית המשפט המחוזי בפרשוב.
16. יאן סקסון. נולד ב-9.2.1902 בקלוצ'קובו, אזרח ותושב המקום. נשוי, מקצוע — פועל מחצבה, בלתי דתי, ללא רכוש, נענש בעבר, במעצר תקירה מ-16.4.42 עד 12.6.42. בזמן הזה חופשי.

הפרקליטות הממלכתית מאשימה

17. פרנטישק וינקלר. נולד ב-16.12.22 בהוגמנה. אזרח ותושב המקום. רח' הלינקה מס' 22. רווק. מקצוע — עוזר חייט. דת יהודית. ללא רכוש. בלי עברות קודמות. במעצר חקירה מ-17.4.42 עד 17.5.43. בזמן הזה חופשי.
18. ולדימיר פופוב. נולד ב-25.5.1910 בגיצינו, רוסיה. אזרח. מגוריו משתנים. נודד. רווק. דת פרבוסלבית. ללא רכוש. בלי עברות קודמות. במעצר חקירה מ-18.4.42. בבית הסוהר של בית המשפט המחוזי בפרשוב.
19. יאן בורוש. נולד ב-17.4.21 בוינה, אזרח ותושב המקום מס' 248. רווק. דת קתולית-יוונית. מקצוע — פועל. ללא רכוש. בלי עברות קודמות. במעצר חקירה מ-18.4.42 עד 30.8.43. בזמן הזה חופשי.
20. שמואל פרקש. נולד ב-25.8.1908 בקוסינה, הונגאריה. אזרח. תושב הוגמנה, רח' הלינקה מס' 38. נשוי. מקצוע — עוזר חייט. דת יהודית. ללא רכוש. בלי עברות קודמות. במעצר חקירה מ-21.4.42 עד 12.8.42. בזמן הזה חופשי.
21. מיכאל בורזה. נולד ב-4.6.1924 במיכאלובצה, אזרח ותושב וינה מס' 124. רווק. מקצוע — פועל. דת קתולית-יוונית. ללא רכוש. בלי עברות קודמות. במעצר חקירה מ-21.4.42 עד 12.8.42. בזמן הזה חופשי.
23. אנדריי ברינרובסקי. נולד ב-9.11.1908 בבנובצה על אוגד. אזרח ותושב וינה, מס' 135. נשוי. מקצוע — שומר יערות. דת קתולית-יוונית. ללא רכוש. בלי עברות קודמות. במעצר חקירה מ-21.4.42 עד 12.8.42. בזמן הזה חופשי.
24. מרטין מאיר לנדאו. נולד ב-7.10.1915 במיכאלובצה. אזרח ותושב המקום. דת יהודית. רווק. מקצוע — פקיד. ללא רכוש. בלי עברות קודמות. במעצר חקירה מ-11.4.42 עד 17.5.43. בזמן הזה חופשי.
25. פבל בורוש. נולד ב-25.3.1900 בוינה. אזרח. כתובתו בלתי ידועה. מקצוע — פועל. בלתי דתי. נשוי. נענש בעבר. ללא רכוש. חופשי.

הנאשמים: —

1. פבל בורוש ואיוודור איזקוביץ, כאשר נודע להם שבתור חברי המפלגה הקומוניסטית לשעבר הם צפויים למאסר, הם הסתתרו ביערות „פירנאגוב ורך“ באיוור הכפר וינה. אליהם הצטרפו גם ולדימיר פופוב ואותם יהודים שבסוף מרץ והתחלת אפריל 1942 חששו בפני הטרנספורטים וברחו מבתיהם והם: שמואל לנדאו, רוזליה לנדאו, יעקב הבר, אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, לדיסלב דאוטש, אלברט כ"ץ, מרטין כ"ץ, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, ארנסט ליפקוביץ, מרטין לאנדאו, וויטק קליין, דרידה פלדמן, איזק-ברנד פראגר, ופרנטישק וינקלר. הם הקימו בקתה משותפת, בה גרו כולם ובהנהגתו של פבל בורוש, איוודור איזקוביץ, מרטין מאיר לנדאו, ארנסט ליפקוביץ, יסדו תא, בעל אופי קומוניסטי, שאליו הצטרפו כל המנויים לעיל. במשותף, הפיצו סיסמאות קומוניסטיות מהספרים וכרזים מהדפוס. שהובאו למטרה זו לבקתה, ועם זאת עודדו זה את זה, במטרתה להחזיק מעמד, עד שהחברים שלהם מברית המועצות ינצחו במלחמה נגד גרמניה, ולהפיץ רעיון הקומוניזם. בשל מטרה זו וכדי להמשיך בפעולה זו ללא הפרעות, הודיינו באופן הדרגתי בשלושה רימוני יד, שני רובים צבאיים, רובה ציד אזרחי, שלושה אקדחים ובתחמושת המתאימה, והחליטו, שבנשק זה ישתמשו נגד כל אחד מי שיפעל נגדם החוץ מזה העמידו זקיפים, כדי שהשאר יוהרו על הסכנה בעוד מועד.

הפרקליטות הממלכתית מאשימה

לכן...

1. פבל בורוש, איזידור איצקוביץ', ארנסט ליפקוביץ' מרטין-מאיר לנדאו, בזמן כוננות בטחונות של המדינה יסדו אירגון חשאי, שמטרתו לחתור תחת המשטר החברתי וכלכלי של המדינה, כאשר פבל בורוש שמש מנהיג.

שמואל לנדאו, רוזליה לנדאו, יעקב הבר, אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, לדיסלב דאוטש, אלברט כ"ץ, מרטין כ"ץ, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, וויטק קליין, פרידה פלדמן, איזק ברנד-פראגר, פרנטישק וינקלר, ולדימיר פופוב, במצב של כוננות בטחונות של המדינה, ומתוך ידיעה על קיום אירגון חשאי, שמטרתו לחתור תחת המשטר החברתי והכלכלי של המדינה, הצטרפו אליו וקיימו עמו מגע ובוה גרמו:

1. פבל בורוש. פשע לפי סעיף 2, פיסקה 1 אות א' חוק מספר 166/41) ספר החוקים הסלובקי.

שמואל לנדאו, רוזליה לנדאו, יעקב הבר, קטין אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, קטין לדיסלב דאוטש, אלברט כ"ץ, מרטין כ"ץ, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, וויטק קליין, פרידה פלדמן, איזק ברנד-פראגר, ולדימיר פופוב. פשע לפי סעיף 2 פיסקה 1, אות ב' חוק מספר 166/41. ספר החוקים הסלובקי, אשר אצל הקטינים אנטון וינקלר ולדיסלב דאוטש נחשב כעבירה לפי סעיף 3 ח.מ. 48/31 חוק הסלובקי.

2. יאן סקסון, יאן בורוש, שמואל פרקש, מכאל בורוז, אנדרי בורוז, ואנדרי ברינרובסקי, אף על פי שידעו שהנאשמים לפי סעיף 1 ייסדו ופעלו כתא קומוניסטי מחתרתי, קיימו מגע אתם, הביאו מזון ודברים אחרים של מצרכים יומיים לבקתה, שבה הסתתרו, וזאת בתקופה של סוף מרץ 1942 עד 7 באפריל 1942. בד בבד עם זאת הביא יאן בורוש לאביו פבל בורוש גם רובה צבאי, מטיפוס מאוזר עם 50 כדורים לרובה הזה.

כלומר:

2. יאן סוקסון, יאן בורוש, שמואל פרקש, מכאל בורוז, אנדרי בורוז, ואנדרי ברינרובסקי, תוך ידיעת מטרת הארגון לפי 1, תמכו בחומר וגם בכל דרך אחרת בחברי הארגון.

בזאת גרמו יאן סוקסון, יאן בורוש, שמואל פרקש, מכאל בורוז, אנדרי בורוז, אנדרי ברינרובסקי, פשע לפי סעיף 2 פיסקה 1 (אות ב', ח.מ. 1966/41) ספר החוקים הסלובאקי.

3. פבל בורוש, איזידור איצקוביץ', ארנסט ליפקוביץ', מרטין מאיר לנדאו, ולדימיר פופוב, רוזליה לנדאו, (שם ההורים מרקוביץ') יעקב הבר, קטין אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, קטין לדיסלב דאוטש, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, וויטק קליין, פרידה פלדמן, איזק ברנד-פראגר, ליפקוביץ' ארנסט, פרנטישק וינקלר החליטו ביניהם, שנגד כל פעולה של המשטרה או מוסדות אחרים יגלו התנגדות, ולא יתנו את עצמם להאסר גם אם ישתמשו נגדם בכח הזרוע. פבל בורוש החליט לירות בכל איש, שיפעל נגדו.

ב-7.4.42 בבקתה ביער הקרוי פירנאגוב וורך ליד הכפר וינה נתגלו כולם על ידי סיור משטרתית שכלל את הפקד אמיל מיקולש והפקד אונדרי פאויצקי ולווה על ידי אנשים אורחים יאן פטרוביץ', יורי מאירניק ולאחר שהפקד אנדרי פאויצקי פנה אליהם בשם החוק להרים ידיים ולעזוב את הבקתה אחד אחד, לא שעו לפנייה מיד ופבל בורוש תפס את רובהו הצבאי הדרוך מטפוס מאוזר, עמד בתוך הדלת עמידת יריה באופן כזה, שהשאר יוכלו לצאת מהבקתה ולברוח אל סבך היער ואיזידור איצקוביץ' אף הוא לקח לידיה את הרובה הצבאי השני, שנמצא בבקתה,

הערה: סעיף 22 שייך לעמוד 109.

22. אנדרי יוהן לורנו. נולד ב-14 ביאנואר 1924 במיכאילובצה, אורח ותושב וינה. מס' 124.

רוק. פועל ללא רכוש. בלי עברות קודמות. במעצר חקירה מאפריל 1942 עד 12 באוגוסט 1944. בזמן הזה חופשי.

הפרקליטות הממלכתית מאשימה

וברגע שהרוב של הנמצאים בבקתה עזבוה, ופבל בורוש ראה, שהסיוור המשטרתי רודף אחרי הבורחים, כיון אל הפקד אונדרי פאז'יצ'קי, שהיה מרוחק ממנו 10 צעדים, וירה מהרובה הצבאי הדרך מטפוס מאזור כך, שהכדור פגע בנוכח בקו אכסילרי ישר, חדר דרך הצלע, עבר את החזה, פגע בריאות, חדר דרך הצלע השני, ואת הלסת הימני התחתון, וכתוצאה מכך מת שוטר פקד אונדרי פאז'יצ'קי בו במקום והמוות לא ניתן למנעו על אף העזרה הרפואית שהוגשה בזמן. איזידור איצקוביץ' מיד לאחר שירה פבל בורוש ירה אף הוא ברצותו להרוג את הפקד מיקולש או פקד אנדרי פאז'יצ'קי, אולם לא הצליח לפגוע באף אחד מהם.

כלומר:

פבל בורוש, איזידור איצקוביץ', ארנסט ליפקוביץ', מרטין מאיר לנדאו, ולדימיר פופוב, רוזליה לנדאו (מרקוביץ'), יעקב הבר, קטין אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, קטין לדיסלב דאוטש, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, וויטק קליין, פרידה פלדמן, איזק ברנד-פראבר, ארנסט ליפקוביץ', פרנטישק וינקלר בהתאספם הפריעו בכוח ובאיוס מסוכן למוסד ממלכתי במלוי החובה והשליחות, שהן חוקיות ואת העבירה עברו עם נשק ביד ופבל בורוש בתכנית ערוכה מראש המית אדם ואיזידור איצקוביץ' יזם פעולה כזאת, שמטרתה המתת אדם בתכנית ערוכה מראש, אבל את זאת לא סיים בגלל הנסיבות שהיו בלתי תלויות ברצונו.

בזאת גרמו:

פבל בורוש, איזידור איצקוביץ', ארנסט ליפקוביץ', מרטין מאיר לנדאו, ולדימיר פופוב, רוזליה לנדאו (מרקוביץ') יעקב הבר, אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, קטין לדיסלב דאוטש, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, וויטק קליין, פרידה פלדמן, איזק ברנד-פראבר, פרנטישק וינקלר פשע לפי סעיף 4 פסקה 1 וסעיף 6 פסקה 1 ח.מ. 1914. 40, אשר נחשב אצל הקטינים אנטון וינקלר ולדיסלב דאוטש כעבירה לפי סעיף 3 ח.מ. 48/31 ופבל בורוש גם פשע לפי חוק 278 ואיזידור איצקוביץ' נסיון לפשע של רצח לפי סעיף 65/078.

4. מסוף מרץ 1942 עד 7.4.42 ביער פירנאגיב וורך ליד הכפר וינה, פבל בורוש, איזידור איצקוביץ', ולדימיר פופוב, שמואל לנדאו, רוזליה לנדאו, יעקב הבר, אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, לדיסלב דאוטש, אלברט כ"ץ, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, ארנסט ליפקוביץ', מרטין מאיר לנדאו, וויטק קליין, פרידה פלדמן, איזק ברנד פראגר פרנטישק וינקלר, כחברי תא קומוניסטי חשאי הודיינו ב-2 רובים צבאיים, ברובה ציד, ב-3 אקדחים, 3 רימונים, 50 כדורים לרובה הצבאי ו-5 כדורים לרובה האזרחי ו-10 כדורים לאקדחים.

עם זאת לא היה רשיון לאף אחד מהם לאחזקת הנשק, ועם זאת פבל בורוש היה הבעל על שני הרובים הצבאיים מטפוס מאזור, שלושה רימונים, ו-50 כדורים. וולדימיר פופוב היה בעל רובה הציד וחמישה כדורים, וויטק קליין היה בעל האקדח ו-10 כדורים.

כלומר:

פבל בורוש, איזידור איצקוביץ', ולדימיר פופוב, שמואל לנדאו, רוזליה לנדאו, יעקב הבר, אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, לדיסלב דאוטש, אלברט כ"ץ, מרטין כ"ץ, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, ארנסט ליפקוביץ', מרטין מאיר לנדאו, וויטק קליין, פרידה פלדמן, איזק ברנד-פראבר ופרנטישק וינקלר — בלי רשות של המשרד המוסמך, החזיקו רמוני יד ורכזו נשק יד ונשק-ידי.

בזאת גרמו,

פבל בורוש, איזידור איצקוביץ', ולדימיר פופוב, שמואל לנדאו, רוזליה לנדאו, יעקב הבר, אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, לדיסלב דאוטש, אלברט כ"ץ, מרטין כ"ץ, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, ארנסט ליפקוביץ', מרטין מאיר לנדאו, וויטק קליין, פרידה פלדמן, איזק ברנד-פראבר, ופרנטישק וינקלר — פשע לפי סעיף 16 פסקה 1 (א.ב.) (ח.מ. 320/40) ספר חוקים סלובאקי.

הפרקליטות הממלכתית מאשימה

5. ולדימיר פופוב, בתאריך בלתי ידוע בהתחלת מרץ 1942, מצא ביער „פירנאגוב חורף“ ליד הכפר וינה רובה ציד של קנה אחד, והחזיק אותו אצלו עד 7.4.42 בלי רשיון מטעם המשרד המתאים.

כלומר:

מצא חפץ זה ולא מסרו במשך שמונה ימים למשרד או למי שאיבד אותו והחזיק נשק בלי רשיון מוסמך. בזאת גרם פשע לפי סעיף 365 ועבירה לפי סעיף 6/1914/5476.

6. וויטק קליין, בתאריך בלתי ידוע של סוף פברואר או התחלת מרץ 1942 מצא ליד הכפר וינה אקדח והחזיקו עד 7.4.1942.

כלומר:

מצא חפץ זה ולא מסרו במשך 8 ימים למשרד או למי שאיבד אותו והחזיק נשק בלי רשיון מוסמך בזאת עשה פשע לפי סעיף 365 ועבירה לפי סעיף 6/1914/5476.

7. יאן בורוש, בתאריך בלתי ידוע של התחלת אפריל 1942 השיג בוינה עבור אביו פבל בורוש רובה צבאי מטפוס מאזור ר־50 כדורים לרובה הזה והביאם לאביו לבקתה ב„פירנאגוב חורף“ למרות שידע, שאביו ואנשים נוספים בבקתה מחזיקים כבר רימוני יד ונשק.

כלומר:

ללא רשות מוסמכת של משרד מתאים השיג וחילק תחמושת ונשק.

ובזאת גרם לפשע לפי סעיף 16 פסקה 1 אות א' ח.מ. ספר החוקים הסלובקי.

לפי סעיפים 16, 18, 19 וסעיף 1 ח.מ. 50/40 ספר החוקים הסלובקי, יתנהל המשפט של כתב אישום זה לפני הסנט המיוחד של בית המשפט המחוזי בפרשוב.

לפי סעיף 254 פסקה 2 הנני להודיע שאני מוותר על הגשת כתב אישום נגד ארנסט לפקוביץ', מרטין מאיר לנדאו, שמואל לנדאו, וויטק קליין, קטין אנטון וינקלר, פרנטישק וינקלר, שמעון וינקלר, קטין לדיסלב דאוטש, עמנואל מנדל, רוזליה לנדאו, פרידה פלדמן, ולדימיר פופוב, על פשע ההשתתפות ברצח לפי סעיף 69 מס. 2 וסעיף 278, וביחס אל קטינים אנטון וינקלר ולדיסלב לפי סעיף 3 ח.מ. 48/31, וזאת בגלל חוסר הוכחות.

לפי סעיפים 16, 18, 19 וסעיף 1 ח.מ. 50/40 ספר החוקים הסלובאקי, יתנהל המשפט של כתב פופוב יוטל מאסר חקירה בגלל סיבה הנובעת מסעיף 141 מס. 2 ועל ולדימיר פופוב גם מסיבה הנובעת מסעיף 141 מס. 4 עד להחלטת בית הדין בישיבתו הראשית.

הנני להציע שבית המשפט המחוזי בפרשוב יוציא נגד פבל בורוש צו מאסר ברוח סעיף 470 פסקה 3, אשר במקרה של חוסר תוצאות של צו זה, יופסקו הליכי הענישה נגד המוזכר לפי סעיף 472.

סיבות:

כל הנאשמים, כמו כן הקטינים, כפרו באשמתם ובאופן נפרד הגנו על עצמם כך: שמואל לנדאו טען, שברח ליער ביום 30.3.1942 ביחד עם אשתו רוזליה לנדאו, מפני שהיה בדעתם לברוח להונגאריה וזאת משום שנודע להם, שיהודים חסרי אזרחות מדינית עתידים להשלח בטרנספורט. אלברט כץ הביאם לבקתה, שבה נמצאו שאר הנאשמים, אשר הסתתרו ביערות ושם גם נפגשו עם הנאשמים פבל בורוש וולדימיר פופוב. אצל שניהם ראה רובה. כאשר גילו אותם בבקתה הונדרמים והם החלו לפי פנייתו של הונדרם לצאת, הגיח מהבקתה פבל בורוש עם הרובה ביד ולאחר מכן מיד שמע יריה ועוד שתי יריות. להלן טען גם את זאת, שאצל וויטק קליין ראה אקדח.

הפרקליטות הממלכתית מאשימה

רחליה לנדאו טענה ביסוד אותו דבר כמו בעלה שמואל לנדאו והוסיפה שלא היתה חברה בשום ארגון פוליטי.

איזידור איצקוביץ' טען שליער „פירנאגוב וורך“ ברח כדי למנוע את שילוחו בטרנספורט ושבתקתה בה נמצאו הנאשמים 15–1, 18, 24, 25. דובר על ענינים מדיניים רק באופן כללי ושאי אחד מהם לא היה בארגון ושלא היו ביניהם שום התייעצויות חשאיות. בזמן שהגיע הזנדרם ופנה אל אלה, שיעזבו את הבקתה, קפץ פבל בורוש אל הרובים שהיו מוטלים על אבן שליד האש, לקח אחד מהם ורץ לפתח היציאה של הבקתה. הוא עצמו רצה לקחת מעיל ואז שמע את היריה הראשונה. כאשר הסתכל בכיוון דלת הבקתה, ראה שהנאשם פבל בורוש כורע מהצד החיצוני של היציאה של הבקתה ורובהו מכוון כלפי חוץ וכן מכוון אותו על משהו ואז ראה, כיצד גם ירה. את זה הוא ראה בבירור, משום שהבחין בלהבה שפרצה, ואז לקח הוא את הרובה השני, מבלי שידע אם היה טעון או לאו, יצא מהבקתה ורץ אתרי שאר הנאשמים. במרחק של 300 מטר בערך מהבקתה לקח ממנו ארגסט ליפקוביץ' את הרובה. במקום, בו היה נוכח גם פבל בורוש, שאל הלן, מי היה חייל וכאשר הוא הצביע נתן לו שני רמונים דמויי ביצה.

אינו זוכר מה שאמר לו. הוא לקח את הרמונים, ומיד החביאם באדמה בקרבת המקום. שאר הנאשמים והם יעקב הבר, קטין אנטון וינקלר, עמנואל מנדל, קטין לדיסלב דאוטש, אלברט כץ, מרטין כץ, שמעון וינקלר, פרדיננד קליין, ווירק קליין, פרידה פלדמן, איזק ברנד-פראגר, ארגסט ליפקוביץ', פרנטישק ונקלר, מרטין מאיר לנדאו, טענו ביסוד, שליערות ליד הכפר וינה ברחו ושהו בתוך הבקתה רק משום שפחדו, שישלחו בטרנספורט, ושהם בכלל לא היו מאורגנים, שלא ייסדו שום ארגון חשאי ושבשום צורה לא רצו להתור תחת המשטר של סלובאקיה.

הנאשם ולדימיר פופוב הגן על עצמו בזה, שבתור פועל יערות נהג להכנס לבקתה, בה נמצאו היהודים, כדי להשיח אתם, אבל לא שמע שום דבר על כך, שיש להם איזה ארגון חשאי. הוא הודה אמנם, שהיה לו רובה ציד בעל קנה אחד, אולם בזמן שנורה הזנדרם רובהו לא נמצא בבקתה, אלא הותבא באדמה כ-500 מטר מהבקתה. את הרובה מצא ביער באחד הימים בהתחלת מרץ 1942 ביחד עם מספר כדורים והחזיק בו. הנאשם יאן סקסון כפר באשמה והתגונן בזה, שבבקתה, בה הסתתרו היהודים, מעולם לא היה, אמנם מכיר הוא את פבל בורוש, אבל לא קיים אתו שום מגע. אולם עדויותיהם של שאר הנאשמים הפלילו אותו.

הנאשמים יאן בורוש, שמואל פרקש, מיכאל-אנדרי בורזה, ואנדרי ברינרובסקי הודו רק זאת, שבקרו בבקתה ב„פירנאגוב וורך“, שהביאו לשם תפוחי אדמה, שעועית ומזון אחר עבור היהודים המוסתרים ומכאל בורזה טען נוסף לכך, שבהתחלת אפריל 1942 ברח עם יאן בורוש לבקתה שב„פירנאגוב וורך“, במקום שהסתתר עם היהודים אביו של יאן בורוש, פבל בורוש, ושאו הביא בשביל היהודים דברי מזון ושיאן בורוש הביא בשביל אביו גם רובה צבאי אשר מסר אותו. בעדויותיהם במהלך החקירה של העדים יאן פטרובצ'ק, יאן לוצ'קה, גיזה אנטוליץ', יאן טרוכאן, מיכל פוקוזילץ, יורי דבורצ'ק, יאן הלבט, יוסף טוצ'ני, שטפן ולדר, אמיל מקולש, ויודי מירניק וכמו כן בהודעת כתב האישום, כל הנאשמים מורשעים, שיסדו בבקתה ביער „פירנאגוב וורך“ ארגון קומוניסטי חשאי, שמטרתו היתה, להחזיק מעמד עד לזמן, שברית המועצות תנצח במלחמה, לסרב להשלח בטרנספורטים, להפריע בפעולות המוסדות במקרה שבסלובאקיה ישתרר אישקט ובכל זה היה פבל בורוש המנהל והמארגן הרשאי.

כמות הנשק: שני רובים צבאיים, רובה ציד אזרחי, שלושה אקדחים, חמישים כדורים לרובה הצבאי וכדורים אחרים, כמו כן שלושה רמוני יד, מהווים באופן אובייקטיבי פשע של הודינות

הפרקליטות הממלכתית מאשימה

לא חוקית ומכיוון שכל הנאשמים התגוררו בבקתה המשותפת, היו מוכרחים לדעת איזה נשק נמצא שם, לכן עליהם, על כולם לשאת באשמה המיוחסת להם.

לפי עדותו של הנאשם ויליאם קליין לפני הו'נדרמים (מ: 144) שנמסרה ללא כל לחץ, גם איזידור איצקוביץ' עמד יחד עם פבל בורוש בדלת הבקתה עם רובה מכוון וגם איזידור איצקוביץ' ירה פעם מהבקתה. לפי העדות של רחליה לנדאו, אחרי היריה הראשונה, נפלה גם יריה שניה (מס' 151) והיריה השניה לא יכלה ליפול מרובהו של המפקד מיקולש, משום שכפי שהוכח, הלז בזמן היריה הראשונה נפל ולכן לא היה יכול מיד אחרי היריה הראשונה לירות ועל כן היריה השניה היתה מוכרחה לצאת ממישהו מהבקתה וזה היה יכול להיות רק איזידור איצקוביץ'. אמיל מיקולש העיד אף הוא (מס' 168) שאחרי היריה הראשונה שמע מיד יריה שניה.

בסריקת המקום נמצא תרמיל של כדור שגורה מרובה צבאי טפוס מאוזר ובנתוח שלאחר המוות, שנערך בפקודת בית המשפט, הוכח ללא צל של ספק, שפקד הו'נדרמים, אנדרי פאויצקי, נורה בכדור שחודו הורחב, היינו, כדור שהוא חדיר מאוד ומרסק ושהכדור פגע במנוח ממרחק של 10 צעדים.

בהקשר לנאמר למעלה, חלה האשמה על כולם בכל היקפה.

ההמלצה להארכת המאסר לאיזידור איצקוביץ', ארנסט ליפקוביץ', וולדימיר פופוב, מנומקת בזה, שלכולם צפוי עונש גבוה, והם הגם ללא תעסוקה קבועה ודירה קבועה ומלבד זאת לנאשם ולדימיר פופוב אזרחות מדינית זרה, ומשום כך קיים חשש מבוסס, שהנאשמים בהיותם חופשיים יברחו למקום לא ידוע, ובכך היו מתחמקים מעונש צודק ומסכלים תוצאות של תהליכים משפטיים.

הנני להמליץ:

1. להזמין את העדים יוסף טוצ'ני מס' 238—233, 304, שטאפאן ולדר מס' 239, אמיל מקולש מס' 269—267, יורי מירניק מס' 305—291—270.

2. להקריא:

(א) עדויות העדים: 'יאן פטרוביץ' (272) 'יאן לוצ'קה (302) גיזה אנטוליץ' (303) ד"ר ולדימיר מניץ (416) ד"ר סרגי זיפקובסקי (416) יוסף מנצ'ק (422) 'יאן טרוכאן (423) מיכל פוקוצ'ליץ (424) יורי דבורצ'ק (425) 'יאן הלבטי (432).

(ב) הודעה פלילית מס. 1—2, 52, 65, 66, 67, 71, 86, 87, 98—98, 99—100, 101, 130, 173.

(ג) פרטים אישיים ושל רכוש של הנאשמים מס' 289—278, 298, 299, 333—336, 338—343, 350—361, 383—398.

(ד) כרטיסי פלילות מס' 295—91, 310—330.

(ה) פרטי-כל מנתוח אחר המוות (34).

(ו) ניירות לידה והעתק מתעודת-לידה מס' 290, 337, 349, 363, 381, 404.

(ז) סכום של בית המשפט הראשי בפרשוב 3. 285—145/42, 406.

3. להציג את הדברים המוכחים מ-127—123 518.

הפרקליטות המדינית בפרשוב

19.6.1943

חתימה לא מפוענחת.

פרוקורטור.

חותמת עגולה

הפרקליטות המדינית פרשוב

There were Jews within the Soviet Union who volunteered for this partisan struggle. These persons were trained in a special course and crossed the front lines on hidden paths which led behind the enemy lines, to a fight guided by the vengeance in their hearts.

The witness, David Plotnik, was one of those who set out from the Ural region for one of the partisan training schools in the Novoshino station (Gorki Region).

It should be pointed out that the highest percentage of Jews were in this training school (10%).

Plotnik passed through the front lines with a group of partisans along winding dangerous paths and arrive in the Western Bylorussia area — the combat area to which they were assigned.

On arrival in the forest area adjacent to regions inhabited by Jews in White Russia, he meets a group of Jews, worn out and distressed, and is horrified to hear their reports, about the German abuse of the Jews; that those same "Soviet Citizens" being destroyed by the Germans who were being spoken of and heard about on the other side of the lines, were mainly Jews.

Continuing his testimony — a practical description of how the Jewish partisans together with the Russian partisans carried out acts of sabotage against German trains and other German army installations.

5. Emil Knieza — The Final Stages of the Revolt.

The author, a Slovak-Jewish writer, relates his experiences with a partisan detachment in the last stages of the Slovak national uprising and during the retreat into the western Slovakia forests and hill country for the continuation of the partisan struggle against the Germans and their Slovak fascist stooges. The confused fighting for the Blatnica valley goes on until the very end of the uprising. The fighters, a high proportion of them Jews, under Soviet partisan command, go through the harrowing experiences of death and loss culminating in a cruel end. After that, retreat from the war into a new area is accompanied by signs of demoralization and the units grow smaller as more and more people defect and return to their native villages and towns. The Jews among them have no such alternative, and they are amongst those who carry on. Signs of antisemitism show themselves, and the author relates two such incidents.

The two chapters we publish here are part of a larger book published in the Slovak language.

A short statistical and factual summing up of the part played by the Jews in the Uprising. The first partisan group in Slovakia was composed of 25 members, of whom 18 were Jews. Other groups and individuals are mentioned, especially the Nováky unit who participated in the Uprising. The author estimates that there were 2,500 Jews among the 60,000 participants in the Uprising, out of the 20,000 Jews still alive in Slovakia at the time.

6. The State Prosecution accuses

Summing up the role of the Jews in the Slovak revolt, enclosed is a translation of this document "the Parshov State prosecution brings forward a charge of guilt" dated 22.6.1943.

In this document the names of members of the Slovak partisan group are presented together with their personal qualifications and details of the guilt brought against each of them as brought to trial by the Slovak State prosecutor.

In 1942, during the spring months an opposition group was organized, actually one of the first groups of partisans ever to be formed though it was not yet the custom in Slovakia and as such does not appear in this charge of guilt.

This group numbered 25 people which included 18 Jews.

The document quoted is to be found in the archives of the Parshov Law Courts and a copy in the Moreshet Archives.

Studies.

7. The Jewish Parasite (a study in Semantics of the Jewish Problem) —
A Bein.

The Jewish Parasite : Notes on the Semantic of the Jewish Problem.

A. Bein,

The part played by language in shaping the image of the Jew held by his persecutors, in the character of the persecution of Jews in general, as well as the effect of language on the techniques of extermination and its methodical cruelty during the recent holocaust have not yet been sufficiently investigated.

Language not only mirrors our concepts and thought. Without it no thinking is possible ; language directs our concepts and molds our images. A semantic approach to research into the Jewish problem may therefore assist us in recognizing the factors which were and continue to be at work in determining the attitude of non-Jews towards Jews.

European languages, especially German, underwent important changes at the end of the 19th and the beginning of the current century, incorporating terms from the realms of biology, technology, and myths.

Most important for our purpose are the first and third influences which interpret society and culture as purely biological phenomena not subject to any other laws. Myth sanctifies these notions, elevating them to the level of incontrovertible laws.

The word "parasite" (and similar terms) was first used in a comparative sense, but as biological and mythical locutions gained greater currency, it increasingly assumed naturalistic and mythical connotations. Thus, it merged with earlier notions of the Jew as Satan as a blood-sucker, vampire, and devil. For many people, the Jew thus lost his character as a human being and was reduced to the status of a sub-human creature, to a phenomenon of corruption. As early as 1887, Paul de Lagarde compared the Jews to bacilli not to be reasoned with but to be destroyed. This metaphorical expression was transformed in the biological and technological atmosphere of our times into a naturalistic-realistic concept giving rise to the conclusion that "Jewish parasites" should be destroyed by the same technical means used in exterminating vermin, i.e., poison gas.

BOOKS

The Jews of Rumania during the Holocaust. Eliahu Feldman.
Eliahu Feldman's article is a critical study of T. Lavee's book
"Rumanian Jewry in its Struggle for Survival"